

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XV, číslo 8

22. 4. 2018 / neprodejné

Z OBSAHU	Vstoupit do Ježíšových ran. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci nacismu: Česká církev proti hnědé totalitě	05
	Džiny a klerika. Co si přejí mladí katolíci	08
	Co se v Británii změnilo po uzákonění manželství homosexuálů?	10

TRADICE OTCŮ

Z výkladu svatého Augustina na Janovo evangelium (354–430)

Pán Ježíš dává svým učedníkům nové přikázání. Mají se navzájem milovat. *Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem.*

Což to však již nebylo přikázáno ve Starém zákoně? *Miluj svého bližního jako sám sebe.* Proč tedy Pán nazývá to přikázání novým, když je již tak staré? Asi proto, že z nás svléká starého člověka a obléká nás v nového. Toho, kdo naslouchá, nebo přesněji toho, kdo poslouchá, činí láska vskutku novým. (...)

Taková láska nás proměňuje, činí z nás nové lidi, dědice Nové smlouvy, ty, kteří zpívají novou píseň. ... ta láska obnovuje národy a z veškerého lidského rodu, rozptýleného po celém světě, vytváří a shromazuje nový lid, tělo nové nevěsty zasnoubené jednorozenému Synu Božímu, té, o níž se ve Velepísní říká: *Kdo je ta, jež celá bílá stoupá vzhůru?* Celá bílá, protože nová. Čím jiným však nová, ne-li oním novým přikázáním?

A proto se její údy o sebe navzájem starají; trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny, a dostává-li se jednomu údu slávy, všechny se s ním radují. Slyší totiž a zachovávají ona slova: *Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem.* Milujte se navzájem ne jako ti, kdo šíří zlobu, ani jako se milují lidé, protože jsou lidé, ale abyste se navzájem milovali jako ti, kdo se milují, protože jsou všichni bohové a synové Nejvyššího, takže jsou bratry jeho jediného Syna; abyste se navzájem milovali takovou láskou, jakou je miloval on, když je chtěl přivést k cíli, kde se naplní jejich touha, kde se nasytí dobrem veškerá jejich touha. Neboť tehdy, až Bůh bude „všechno ve všem,“ všechny touhy pomínou.

Lebka sv. Vojtěcha v pražské katedrále. Foto: © Kateřina Galušková / Člověk a víra

Svatovojtěšské tóny

Jak velký prožitek člověk zakouší, když se setká s něčím, co v něm rozezná tóny, o kterých ani netušil, že se v něm skrývají a které jsou mu bližší než vše, co oči vidí a uši slyší. U někoho se může jednat o setkání s literaturou, výtvarným uměním, hudbou, přírodou, manuální prací či mnoha dalšími lidskými činnostmi. Člověk vstupuje do hry s tím, co bylo stvořeno, a toto stvoření se v něm dovršuje – je uvnitř bytí a je jeho součástí.

Svrchovanou lidskou činností je setkat se s Bohem, od něhož všechny činnosti vycházejí, a to jako dobré. Pohledme, bratři a sestry v Kristu, na svatého Vojtěcha, neboť v něm spatřujeme světce, který byl mužem Božím. Když sledujeme jeho život, staví se nám před oči člověk, který byl zapálen pro věc Boží. A jako každý světec toužil, aby se lidé obraceli ke svému Stvořiteli, a na jejich dílech bylo vidět, že žijí z Boha, který k nim sestoupil, ponížil se a pro ně zemřel.

Avšak zde, v zemi Čechů, biskup Vojtěch nachází zásadní nesrovnalosti, jež se nebojí veřejně kritizovat. Stupňuje se nepřítel, neboť lidé si navykli žít ve hříchu. Vojtěch hledá způsoby, jak sdělit lidu, že pokud se nejen svými slovy, ale především svými činy neobrátil k Bohu, jejich otčina nebude vzkvétat. Lid však má rád temnoty a světlo Boží pálí – ďábel se snaží, aby si své otroky udržel.

Pastýř zbožný, který spatřuje, že jeho slova na půdu vyschlou a trnitou padají, se k Bohu obrací – a v něm samém se sváří to, že sám není schopen Ježíšovo dílo plněji naplňovat. V tuto chvíli Vojtěch ze své milované země odchází, ale o to více ji svou modlitbou obcerstvuje, a to z římského Aventina, kde s benediktinskými bratry nachází sílu pro to, co má vykonat. Následně ho zastihne bolestná zpráva o vyvraždění jeho rodu v Libici nad Cidlinou. Vojtěchovo srdce

Dokončení na str. 2

Foto: Církev.cz, Mazur / catholicnews.org.uk
(CC BY-NC-SA 2.0)

Gaudete et exultate: Nová apoštolská exhortace papeže Františka zve ke svatosti

Vatikán 9. dubna zveřejnil novou apoštolskou exhortaci papeže Františka *Gaudete et exultate* (Radujte se a jásejte) – O povolání ke svatosti v dnešním světě. František v této třetí apoštolské exhortaci (po *Evangelii gaudium* a *Amoris laetitia*) předkládá „návrh praktického způsobu, jak v dnešní době odpovědět na povolání ke svatosti“.

Exhortace je rozdělena do pěti kapitol a začíná meditací nad její výzvou. Svatý otec pak dále promýšlí dva „rafinované nepřátele svatosti“, za které považuje současný gnosticismus a pelagianismus. Hlavní myšlenkou exhortace je, že svatost znamená následování Ježíše. Ve třetí kapitole se papež František zamýšlí nad tím, co člověk musí udělat, aby byl dobrým křesťanem. Odpověď je podle něj jasná – každý musí udělat po svém to, co nám říká Ježíš v Kázání na hoře. Čtvrtá kapitola je zasvěcená „určitým aspektům povolání ke svatosti“, které papež František považuje v dnešním světě za obzvláště významné: houževnatost, trpělivost a pokora; radost a smysl pro humor; odvaha a nadšení, svatost v pospolitosti; neustálá modlitba. Nakonec papež František navrhuje, jak prakticky žít povolání ke svatosti. „Život křesťana je neustálý boj. Potřebujeme sílu a odvahu, abychom odolali ďábelským pokušením a hlásali evangelium.“

V poslední kapitole mluví Svatý otec o důležitosti „boje“ a „bdělosti“ a vyzývá nás, abychom využívali dar rozlišování, „což je více než nezbytné“ ve světě, který se nás tak často snaží odradit od naslouchání hlasu Pána. „Je mojí nadějí, že tento list pomůže Církvi, aby znovu obnovila touhu po svatosti,“ uzavírá exhortaci papež František.

Český překlad je zveřejněn na stránkách Radio Vaticana.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

je bolestně uprázdňováno a připravováno na to, aby se spojilo s Kristem a vlny tohoto světa ho nepřijaly. Následná misie u Prusů a mučednická smrt je již duchovní manou pro věřící všech věků.

Stojíme v době nepodobné době svatého Vojtěcha. Všude pletichaření, korupce, podvody, devalvace morálky na všech frontách. Vlny světa zaplavují dílo Boží. A každý zodpovědný věřící se ptá, kde je jeho role. Je zde i pokušení odejít tam, kde dílo smrti ještě tolik nepoplenilo duše lidí. Nebylo by lepší zachránit svou duši tím, že odejdeme do závětří? Možná pro některé ano, ale myslím, že většina se konfrontaci vyhnout nemůže! Tento střet se světem může dát vyrůst mnohým světcům. Žijeme jen jednou a dílo, které máme vykonat, za nás nikdo nevykoná. Je třeba učit naše rodiny milovat pravého Boha, je třeba se o to víc vzdělávat ve vlastní víře, je třeba soucítit s Kristovou Církví, je třeba žít mravně a umět se orientovat v tomto světě a nebát se jasně pojmenovat jeho hříchy. Dřív než každý horlivě začne evangelizovat svět, je třeba nejprve světu odumřít. Kdo má jakékoli touhy stávat se opěrným sloupem, musí nejprve být zakořeněn do Neměnného, hluboce a cele. Ač místo nezmění, na duchovní Aventin vystoupit musí. Výzva Vzkříšeného není v tom, abychom se nechali kolébat na vlnách světa, ale abychom se stali vlnolamy, které budou Boží stádce zachovávat v bezpečí před korupcí srdce. Součástí lásky je i jasně rozlišit zlo a to následně usvědčit ze zločinu.

P. Ondřej Špinler, farní vikář
řk farnosti – arciděkanství Pardubice

Spojené království zavádí politiku „dvou dětí“

Představitelé hlavních náboženství ve Velké Británii protestují proti zaváděné politice dvou dětí. Sociální příspěvky a výhody se mají od nynějška vztahovat pouze na první dva potomky. V praxi se nové normy těžce dotknou vícedětných rodin, zejména těch sociálně slabších. Ačkoli ve Velké Británii zákon ještě nenutí k potratům, ve skutečnosti „bude mnoho žen nuceno volit mezi bídou a potratem,“ čteme v prohlášení.

Iniciátory protestu jsou anglikánští biskupové. Připojili se k nim rovněž představitelé dalších křesťanských vyznání, ale také židé a muslimové. Domáhají se okamžité revize nespravedlivého zákona, který se zcela jistě projeví na růstu chudoby mezi nejmladšími a na zvýšení počtu potratů. Kromě toho vláda vysílá výrazný signál, že se děti rozdělují na více a méně důležité, v závislosti na jejich pořadí v rodině. Ve skutečnosti jsou všechny děti radostí pro rodinu a veřejným dobrem. Všechny si rovnou měrou zasluhují podporu, stojí v prohlášení britských náboženských představitelů.

Geneze britské politiky dvou dětí není zřejmá. Vláda se odvolává na nezbytnost škrtů v rozpočtu. Už dlouho však po těchto opatřeních volala ekologická hnutí. V roce 2007 postuloval takové řešení think tank *Optimum Population Trust*, s tvrzením, že vysoká porodnost je jednou z hlavních příčin znečištění životního prostředí a klimatických změn.

RaVat

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClarityMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Kardinál Zenari: Viníků je mnoho, ale selhala především Rada bezpečnosti OSN

Apoštolský nuncius v Damašku kardinál Mario Zenari pranýřuje postup mezinárodního společenství. Namísto důkladného přešetření odpovědnosti za údajný chemický útok, ke kterému měla vydat mandát Rada bezpečnosti, jsme svědky krize, která může přesáhnout hranice regionu, říká papežský diplomat.

„Zažili jsme tady v Sýrii mnoho kritických okamžiků, v této chvíli k nim však přistupuje ještě větší obtíž. Tato válka, která se doposud držela v jistém smyslu v regionálních mezích, může přesáhnout jejich hranice. A to všechno je vyvoláno údajným užitím chemických zbraní v Dúmě. Domnívám se, že za této situace je úkolem mezinárodního společenství, zejména OSN, aby ověřilo, co se vskutku stalo. Vyšetřit to přímo na místě. A pokud skutečně došlo k užití chemických zbraní, Rada bezpečnosti Spojených národů by měla přijmout náležitá opatření, která jednou provždy zabrání opakování těchto hanebných deliktů. Chtěl bych však dodat, že viníků, na které lze poukázat, je celá řada. Ukázal bych prstem právě na Radu bezpečnosti. Jestliže jsme dospěli až do této tragické a delikátní chvíle, nese za to do značné míry odpovědnost selhání OSN. V Radě bezpečnosti jsme v těchto letech byli příliš často svědky stagnace, zablokovaných rezolucí, kvůli vetu některého z pěti stálých členů rady.“

Hlubokou skepsi nad postupem mezinárodního společenství vyjádřil rovněž alepský chaldejský biskup mons. Antoine Audo. „Spojené státy a Rusko užívají Sýrii k vzájemné válce,“ řekl v rozhovoru pro italskou televizní stanici TV 2000. „Je nutné všechno přešetřit, aby se ukázala pravda, a nedošlo k tomu, co se stalo s Irákem, kde zničili zemi kvůli tomu, že údajně drží nebezpečné zbraně. To, co provedli s Irákem, nyní opakují v Sýrii. Lidé to ale pochopili, nejsou hloupí,“ říká alepský biskup, který je zároveň předsedou Syrské charity. Vyjádřil zároveň hluboké pochybnosti nad tím, že by damašský režim užíval chemické zbraně v Dúmě.

RaVat

Dominik Duka: Kardinál Beran je velká postava našich dějin, nikdy se nenechal zlomit

Návrat domů – takto charakterizoval pražský arcibiskup Dominik Duka OP repatriaci ostatků jedné z nejvýznamnějších postav české katolické církve, Josefa kardinála Berana. Podle Dominika Duky byl kardinál Beran velkou postavou nejen katolické církve, ale také statečným mužem, který dokázal vzdorovat nacismu i komunismu.

„Kardinál Beran představuje klíčovou postavu muže, který se nikdy nenechal zlomit, i když nabídky ke kompromisu byly velké. Kardinál Beran se vrací, ale stoupcem komunistické diktatury jsou v Parlamentu České republiky a majíce poslaneckou imunitu mohou své názory otevřeně hlásat, přestože parlament schválil zákon o zločinnosti obou totalit,“ řekl Dominik kardinál Duka.

Papež František povolil převoz ostatků v souladu s poslední vůlí Josefa Berana počátkem letošního roku. Tělo je pohřbeno ve svatopetrské bazilice ve Vatikánu, protože vláda v komunistickém Československu nepovolila návrat kardinálova těla do vlasti. Kardinál Beran zemřel v roce 1969 ve vatikánském vyhnanství a Církev usiluje o jeho blahorečení.

V sobotu 21. dubna bude v pražské katedrále od 11 hodin sloužena slavná mše svatá ke cti svatého Vojtěcha. Během bohoslužby bude před oltářem umístěna rakev s ostatky kardinála Berana. Poté bude rakev vystavena veřejně účtě do pondělí 23. dubna, kdy po večerní poutní bohoslužbě od 18 hodin bude uložena v nově zřízeném sarkofágu.

Více informací na webu www.cirkev.cz a kardinaljosefberan.cz.

Církev.cz

SLOVO KNĚZE

Ve velikonočním oktávu jsem měl možnost uskutečnit pout' s farníky do Říma. Byli jsme malou čtrnáctičlennou skupinou, ale vnímali jsme velké Boží požehnání. Věčné město má svou úžasnou atmosféru širokých ulic, přehřle aut a motorek, lidé nejen chodící, ale též odpočívající u množství venkovních stolků s pressem, zmrzlinou či cappuccinem a stále přítomné houkání klaksonů. Slunce už hezky páliло a stín vysokých domů poskytoval úlevné krytí. V tom všem se proplétá poutník s jasným cílem konkrétní baziliky či antické památky.

Naše vstupy do bazilik byly průniky do jiných dimenzí. Opouštěli jsme svět a ocitali se v království ducha. Chládek, relativní ticho a monumentální krása napřímená od člověka k oslavě Boha. Poutníka to táhne vzhůru. Příklady svatých mučedníků, ať již obrazy zobrazených, či v oltářích pochovaných, nalaďují lidská srdce obnovit svou příslušnost ke Kristu. Sám svátostný Ježíš pak obdarovává každého, kdo se u něj zastaví a s důvěrou poklekne.

Nechyběly ani četné zásahy Boží prozřetelnosti. Jeden příklad za všechny. Na cestě k bazilice Santa Maria Magiorre jsem se poutníkům omlouval, že jsem nestihl zjistit, kterou baziliku spravuje náš otec kardinál Dominik. Jedna sestra hbitě našla přes mobil, že je to bazilika sv. mučedníků Petra a Marcelina. My udělali pár kroků a stáli jsme před ní. Zrovna to bylo v čase, kdy v pražské katedrále začínal otec Dominik Mši svatou před Národním pochodem za život a rodiny. Připojili jsme se tedy modlitbou a prosili za dobrý průběh Pochodu i za proměnu smýšlení českého národa ve směru ochrany života těch nejmenších z nás a na podporu manželství a rodin.

Vrcholem každého dne bylo slavení Eucharistie. V neděli Božího milosrdenství jsme ji mohli slavit se Svatým otcem na Svatopetrském náměstí. Zakusili jsme Boží milosrdenství v podobě mraků, kterými Pán zakrýval žhoucí Slunce, a v blízkosti papeže, který nám žehnal.

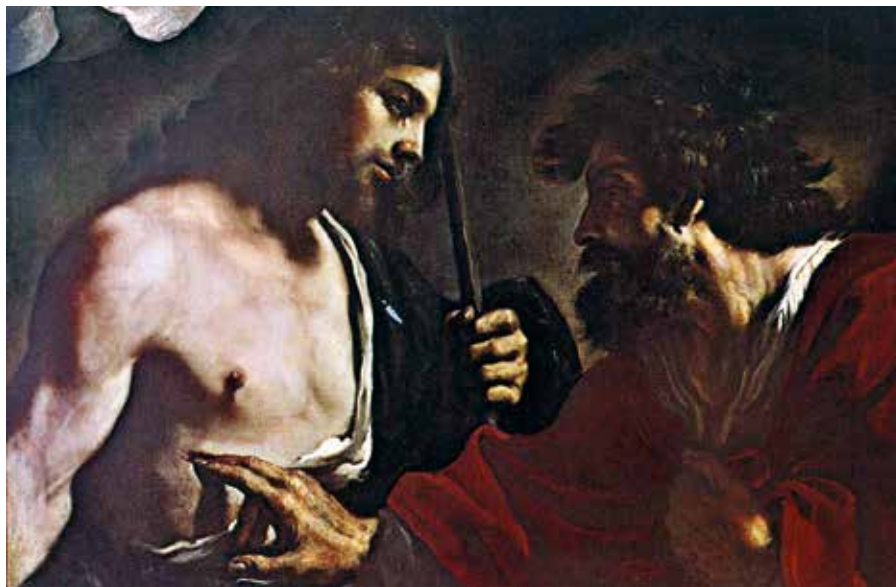
fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

VSTOUPIT DO JEŽÍŠOVÝCH RAN

Homilie papeže Františka při mši svaté na Svátek Božího milosrdenství

Guercino: Nevěřící Tomáš (17. stol.). Foto: Wikimedia Commons

V dnešním evangeliu (Jan 20,19–31) se opakuje několikrát sloveso vidět: „Když učedníci viděli Pána, zaradovali se“ (Jan 20,20); potom řekli Tomášovi: „Viděli jsme Pána“ (v. 25). Evangelium však neříká, jak jej viděli, nepopisuje Zmrtvýchvstalého, jen zaznamenává jednu podrobnost: „Ukázal jim ruce a bok“ (v. 20). Patrně je nám tím řečeno, že učedníci poznali Ježíše podle jeho ran. Totéž se stalo Tomášovi: také on chtěl vidět „na jeho ruku jizvy po hřebec“ (v. 25), uvidět a uvěřit (v. 27).

Potřebujeme vidět Ježíše

Tomášovi však i přes jeho nevíru musíme poděkovat, protože jej neuspokojilo slyšet od jiných, že Ježíš je naživu, ani spatřit, že je z masa a kostí, nýbrž vidět dovnitř, dotknout se rukou jeho ran, znamení jeho lásky. Evangelium nazývá Tomáše Blížence a v tomto je opravdu naším bratrem, blížencem. Ani nám totiž nestačí vědět, že Bůh existuje. Náš život nenaplnuje Bůh, který je vzkříšen, leč vzdálen; nepřitahuje nás Bůh vzdálený, ač spravedlivý a svatý. Nikoli, potřebujeme také „vidět Boha“, sáhnout si, že vstal z mrtvých, byl vzkříšen pro nás.

Jak jej můžeme uvidět? Jako učedníci: skrze jeho rány. Když je spatřili, pochopili, že jeho láska k nim nebyl žert a že jim odpouštěl, ačkoli mezi nimi byli ti, kdo ho zapřeli a opustili. Vstoupit do jeho ran znamená nazírat bezmeznou lásku prýstící z jeho srdce. Chápat, že jeho srdce tluče pro mne, pro tebe a pro každého z nás. Drazí bratři a sestry, můžeme se

Bůh raněný z lásky k nám jde vstříc našim zraněním.

A činí naše ubohé rány podobné těm svým oslaveným.

považovat za křesťany, říkat si tak a rozmlouvat o mnoha krásných hodnotách víry, avšak jako učedníci potřebujeme vidět Ježíše a dotknout se jeho lásky. Jedině tak přistoupíme k jádru víry a jako učedníci nalezneme pokoj a radost (srov. vv. 19–20) silnější než jakákoli pochybnost.

Pán můj a Bůh můj

Tomáš, poté co uviděl Pánovy rány, zvolal: „Pán můj a Bůh můj“ (v. 28). Chtěl

bych upozornit na zájmeno můj, které Tomáš opakuje. Je to přivlastňovací zájmeno, a zamyslíme-li se nad ním, mohlo by se nám zdát, že není na místě užívat jej ve vztahu k Bohu. Jak může být Bůh můj? Jako si mohu přivlastnit Všemohoucího? Když říkáme Bohu můj, ve skutečnosti neprofanujeme Boha, nýbrž ctíme jeho milosrdenství, protože on se chtěl stát „naším“. A říkáme mu z lásky: „Stal ses člověkem pro mne, zemřel jsi a vstal z mrtvých pro mne, a proto nejsi jenom Bůh; jsi můj Bůh, jsi můj život. V tobě jsem našel lásku, kterou jsem hledal, i mnohem víc, co bych si nikdy nedovedl představit.“

Boha neuráží být „naším“, protože láska vyžaduje důvěrnost, milosrdenství žádá důvěru. Hned na začátku desatera přikázání řekl Bůh: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh“ (Ex 20,2) a zdůraznil: „Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivý“ (v. 5). Taková je nabídka žárlivě milujícího Boha, který se prezentuje jako tvůj Bůh. A z pohnutého Tomášova srdce vyplyne odpověď: „Pán můj a Bůh můj!“ Vstupujeme dnes skrze rány do tajemství Boha a chápeme, že milosrdenství není jedna z mnoha jeho vlastností, nýbrž tlukot samotného jeho srdce. A jako Tomáš pak už nežijeme jako učedníci, kteří jsou kolísaví, zbožní, ale váhaví; skutečně se do Pána také zamilujeme! Nemějme strach ze slova „zamilovat se“ ve vztahu k Pánu.

Nechat si odpustit

Jak tuto lásku zakoušet? Jak se dnes dotknout rukou Ježíšova milosrdenství? Podává nám to opět evangelium: když téhož dne večer o Velikonocích (srov. v. 19), těsně po vzkříšení, Ježíš dává jako první věc dar Ducha na odpuštění hříchů. Abychom zakusili lásku, je třeba začít odtud. Dát si odpustit. Já a každý z vás ať se zeptá: nechám si odpustit? Zážitek lásky se musí ubírat tudy. Nechám si odpustit? Jít ke zpovědi se zdá těžké. Jsme pokoušeni chovat se k Bohu jako učedníci v evangeliu a zabarikádovat se za dveřmi. Oni

měli obavy a my máme také obavy: stud otevřít se a vyjevit svoje hříchy. Kéž nám Pán daruje milost rozumět zahanbení a nevidět v něm zavřené dveře, nýbrž první krok k setkání. Za tento pocit zahanbení máme být vděční, to znamená, že neakceptujeme zlo, a to je dobré. Zahanbení je tajné pozvání duše, která má zapotřebí Pána, aby přemohla zlo. Dramatem je, pokud necítíme zahanbení nad ničím. Neobávejme se zakoušet zahanbení a přecházet od zahanbení k odpuštění. Nemějte strach se hanbit! Nebojte se.

Nerezignovat

Existují však jedny dveře, které jsou zavřeny Pánovu odpuštění, a těmi je rezignace. Rezignace jsou dveře vždycky zavřené. Zakusili to učedníci, kteří po Velikonocích trpce konstatovali, že je všechno stejné jako předtím. Zůstali v Jeruzalémě sklíčení. Zdálo se, že „kapitola Ježíš“ je uzavřena, a po dlouhém čase stráveném s ním se nic nezměnilo, vzdejme to – řekli si. I nás může napadnout: „Už jsem tak

dlouho křesťan, a přesto se neměním, dopouštím se stále stejných hříchů.“ Potom jsme sklíčení a rezignujeme na milosrdenství. Pán se nás však dotazuje: „Nevěříš, že moje milosrdenství je větší než tvoje mizérie? Jsi hříšník recidivista? Buď recidivista ve vyprošování milosrdenství a uvidíme, kdo bude lepší!“ A potom – kdo zná svátost odpuštění, tak ví, že ne všechno zůstává jako předtím. Každé odpuštění nás osvěží a povzbudí, protože pokaždé intenzivněji pocítíme, že jsme milováni a Otcem objati. A když upadneme jakožto milovaní, vnímáme větší bolest než předtím. Je to užitečná bolest, která nás pozvolna odtahuje od hříchu. Objevíme pak, že silou života je přijímání Božího odpuštění a pokračování v cestě, od odpuštění k odpuštění. Tak jde život, od zahanbení k zahanbení, od opuštění k odpuštění. Toto je křesťanský život.

Po zahanbení a rezignaci se vyskytují ještě další zavřené dveře, někdy panceřované: náš hřích, hřích samotný. Dopusťme-li se velkého hříchu a pokud si ve ví

poctivosti nechci odpustit, proč by to měl dělat Bůh? Tyto dveře jsou však uzamčené pouze z jedné strany, té naší. Pro Boha nikdy nejsou neprůchozí a on – jak učí evangelium – rád přichází „zavřenými dveřmi“ (v. 26), když je každý průchod zatarasen. Tam působí divy Bůh. Nikdy se nerozhodne oddělit se od nás, to my jej necháváme venku. Když se však zpovídáme, děje se něco neslýchaného. Zjistíme, že právě onen hřích, který nás vzdaloval od Pána, stává se místem setkání s ním. Tam jde Bůh raněný z lásky vstříc našim zraněním. A činí naše ubohé rány podobné těm svým oslaveným. Dochází k transformaci: moje ubohá rána se podobá jeho oslaveným ranám. Protože on je milosrdenství a působí divy v naší mizérii. Prosme dnes jako Tomáš o milost poznat svého Boha a nalézt v jeho odpuštění svoji radost, nalézt v jeho milosrdenství svoji naději.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)*

MUČEDNÍCI NACISMU

Česká církev proti hnědé totalitě

V Čechách a na Moravě odpovídal vztah Církve a státu za druhé světové války poměrům v jiných zemích okupovaných nacisty, jak jsme o tom psali v předchozích číslech seriálu. Perzekuce se katolické církve dotkla, nicméně byla slabší než v říši, s pronásledováním katolíků v Polsku se potom vůbec nedala srovnávat. Přesto se katoličtí mučedníci nacismu v Čechách a na Moravě vyskytují v hojném počtu.

Církevní politika okupantů a protektorátní vlády

Papež Pius XI. byl jediným státníkem, který protestoval proti mnichovské dohodě 30. září 1938, jak vděčně připomíná sám prezident Beneš ve své knize rozhovorů s anglickým novinářem Mackenzie. Mussolinimu, signatáři mnichovské dohody, papež napsal, že se jedná o mír nespravedlivý, sjednaný na úkor slabého.

Zbytkový pomnichovský stát s jepičím půlročním životem vešel do historie pod názvem „druhá republika“. V čele

její vlády stál Rudolf Beran, konzervativce a nepraktikující katolík. Nový režim se choval ke katolické církvi vstřícněji než předmnichovská republika. Ve školách se prosazovalo Pekařovo pojetí českých dějin, které pokládalo za jejich vrchol katolické baroko, zatímco předtím se zdůrazňovalo husitství ve smyslu Masarykova pojetí. Do školních tříd se opět vrátily kříže, odstraněné po pádu Rakousko-Uherska roku 1918.

To všechno ale skončilo po 15. březnu 1939, kdy Německo obsadilo zbytek

českého území a zřídilo tzv. Protektorát Čechy a Morava. Nacističtí okupanti ihned zrušili všechny katolické spolky a během okupace zlikvidovali veškerý katolický tisk. Katolické teologické fakulty byly na podzim 1939 uzavřeny tak jako všechny české vysoké školy. Výuka bohoslovců probíhala od té doby po celou válku pouze v seminářích, které neměly statut vysokých škol, a proto mohly pokračovat ve své činnosti. Nicméně Němci zabírali budovy kněžských seminářů pro wehrmacht a bohoslovci byli ve své vět-

šině totálně nasazování na práci do říše. Okupační správa také zrušila všechny katolické obecné, měšťanské a střední školy. Zakázány byly rovněž náboženské průvody mimo prostor kostela, zejména o svátku Božího Těla. Kříže, umístěné ve školách za druhé republiky, musely opět pryč.

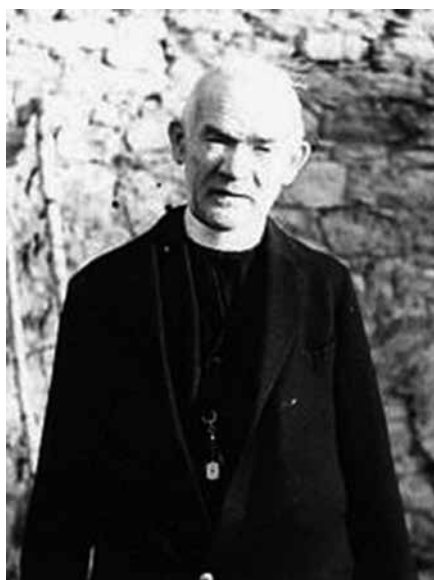
Tato opatření odpovídala stavu v říši. Rozdíl byl ale v tom, že v protektorátu se nemuseli bát praktikující katolíci, pokud byli učители nebo státními zaměstnanci, že přijdou o práci. Rovněž tak výuka náboženství na školách probíhala ve stejném rozsahu jako za první republiky, tj. dvě hodiny týdně na základních a středních školách, katecheté byli jmenováni církevními, a nikoli státními úřady. Tyto záležitosti totiž nespádaly do kompetence okupační správy, ale protektorátní vlády, která neměla zájem na protináboženské perzekuci, ačkoliv se v jejich řadách nevyskytl po celou dobu protektorátu ani jeden praktikující katolík.

Bohužel se ale objevovaly snahy zneužít českou katolickou tradici k obhajobě kolaborace, zejména ideu svatováclavskou, kdy kníže Václav byl nepravdivě prezentován jako panovník, jenž prý dobrovolně kapituloval před Němci. Také kolaborantská organizace Vlajka se snažila zapojit do svých řad katolíky, její vůdce Josef Rys-Rozsévač se ale nakonec s Církvi ve zlém rozešel, protože nenalezl kněze, který by mu byl ochoten udělit ve zpovědi rozhřešení. Nicméně tendence zneužít myšlenku katolicismu ke kolaboraci s nacisty nenalezly ani mezi duchovenstvem, ani v řadách praktikujících věřících téměř žádnou odezvu.

Neprávem se stal symbolem kolaborace s okupantem tzv. státní prezident protektorátu Emil Hácha. Byl praktikujícím katolíkem, chodil každou neděli do kostela a o Velikonocích přijímal svátosti. S královéhradeckým biskupem Píchou ho pojilo osobní přátelství. Novodobé historické práce ukazují, že Hácha byl osobností ušlechtilou, byť tragickou. Ve své funkci udržoval styky s odbojovou organizací „Obrana národa“.

Čeští katolíci se velmi brzy po vzniku protektorátu octli bez biskupského sboru. V letech 1940–1941 zemřeli českobudějovický biskup Šimon Bárta, brněnský Jo-

sef Kupka a pražský arcibiskup kardinál Karel Kašpar. Němci požadovali, aby na uprázdněné stolce usedli jejich kandidáti, což Vatikán odmítl. Všechna tři biskupství zůstala proto až do konce války neobsazena, spravovaná provizorně kapitulními vikáři. Litoměřické biskupství se octlo po mnichovské dohodě v říši, takže v protektorátu zůstali pouze tři biskupové: královéhradecký Mořic Pícha, olomoucký arcibiskup Leopold Prečan a pražský světící biskup Antonín Eltschkner.

P. Josef Štemberka. Foto: Wikimedia Commons

„Dobrý pastýř neopouští své stádo.“

České duchovenstvo pronásledované nacisty

K zatýkání kněží přistoupilo gestapo krátce po vyhlášení protektorátu. Prvním uvězněným českým duchovním byl děkan z Kladna Josef Klouček, který přišel do Dachau už 16. června 1939. Brzy jej však pustili na svobodu. Po napadení Polska 1. září 1939 zahájilo gestapo tzv. protektorátní akci, kdy zatкло „z bezpečnostních důvodů“ celou řadu osob, které by prý „mohly být nepřátelské říši“. To postihlo i mnoho kněží. Mezi nimi se octl i olomoucký metropolitní kanovník Stanislav Zela, jenž se po válce stal světícím biskupem a poté obětí vykonstruovaného procesu za komunistické totality. Tato tzv. protektorátní akce se opakovala

v mnohem horší podobě za heydrichiády roku 1942 a dotkla se rovněž velkého počtu kněží. Celkem bylo gestapem zatčeno a nacistickými vězeními, internacemi či koncentračními tábory prošlo více než 500 katolických kněží, 76 se jich nevrátilo domů. Podle dosud neúplných údajů 11 kněží bylo popraveno. Lze říci, že procentuální ztráty katolických duchovních patřily – bereme-li jednotlivé profese – k největším.

Z kněžských mučedníků hitlerovského režimu je třeba jmenovat na prvním místě faráře ve vypálených Lidicích Josefa Štemberku, který nevyužil nabídky poskytnuté mužům nad 70 let, že mohou odejít. Odmítl se slovy: „Dobrý pastýř neopouští své stádo.“ V Kounicových kolejích v Brně byl v červnu 1942 zastřelen děkan z Nezamyslic u Prostějova František Kvapil, údajně pro účast v ilegální odbojové organizaci, čehož důkazem měla být nalezená zbraň. Jednalo se nejspíš o provokaci gestapa, jemuž byl tento lidumilný kněz a skvělý kazatel už dlouho solí v očích. Počátkem roku 1945 byl v Praze popraven penzionovaný středoškolský profesor náboženství Karel Kratina, poněvadž měl údajně říct před špiclem gestapa při procházce kolem vily K. H. Franka: „Tady bydlí ten holomek.“ Jednalo se ale o vylhanou záminku. Jak ukázal průběh soudního jednání, skutečným důvodem popravy patera Kratiny byla jeho odvážná kázání na májových pobožnostech, kde varoval před „falešnými bohy, jimž se ještě za života staví pomníky“.

Z katolických kněží zahynulých v koncentračních táborech mučednickou smrtí nutno jmenovat zejména vicerektora kněžského semináře v Olomouci Jaroslava Šumšala, jehož v Osvětimi surově utloukl k smrti polský kriminální vězeň, kterého správa tábora ustanovila velitelem světnice. Farář z obce Třebenice u Litoměřic Josef Horký zemřel roku 1943 v Dachau na následky maláriových pokusů na něm konaných. Farář z Kolína Josef Kos zahynul roku 1945 taktéž v Dachau na nákazu skvrnitým tyfem, když se dobrovolně přihlásil k ošetřování nemocných spoluvězňů.

Zatýkání neminulo ani řeholníky. Jezuitská rezidence v Praze u sv. Igná-

ce byla zabráná, jeden kněz, František Vlk, byl roku 1943 popraven, dva členové řádu zemřeli v pankrácké věznici, dalších 25 prošlo koncentračními tábory. Emauzští benediktini v Praze přišli o klášter a svůj chrám, byli odvezeni do koncentračních táborů a jejich opat Arnošt Vykoukal zahynul v Dachau. Milosrdným bratřím sebrali Němci klášter i nemocnici Na Františku v Praze, osm bratří poslali do koncentračních táborů, tři se nevrátili. Obzvláště surového násilí se dopouštěli gestapáci v premonstrátském klášteře Nová Říše na Moravě. V květnu 1942 bylo zatčeno celkem 11 kněží-premonstrátů v čele s opatem Pavlem Součkem, jenž zahynul v Osvětimi. Mezi zatčenými figurovali i duchovní, známí později z komunistických monstrprocesů 50. let: Augustin Machálka a Heřman Tyl. Všichni zajištění premonstráti zakusili kruté mučení při výslechu na jihlavském gestapu.

Zatčení a koncentrační tábor neminuly ani příslušníky vysoké hierarchie. V Dachau roku 1942 zemřel předválečný generální vikář duchovní služby československé branné moci, papežský prelát mons. Metoděj Kubáň, udán odpadlým německým knězem Bobem. Za styky s nunciaturou a pomoc Židům byl zatčen a vězněn v Dachau papežský prelát a sídelní kanovník u sv. Víta v Praze Otakar Švec, jehož gestapácké dokumenty nazývají „vůdce českého šovinistického kléru“. Roku 1950 byl poté odsouzen komunisty ve vykonstruovaném procesu. S podlomným zdravím se vrátil po válce z pankráckého vězení kanovník od sv. Víta prelát Otto Stanovský, jenž na následky těchto útrap krátce nato zemřel. Do koncentračního tábora Sachsenhausen byl odeslán také vyšehradský kanovník Bohumil Stašek, předválečný funkcionář lidové strany. Známý jezuita, exercitátor a redaktor katolického tisku Adolf Kajpr byl vězněn v Dachau. Také on se stal roku 1950 obětí komunistických soudů. V Dachau zemřel i papežský prelát František Vaněk, duchovní správce poutního místa Křemešník u Pelhřimova a oblíbený spisovatel.

Postih neminul ani olomouckého arcibiskupa Leopolda Prečana. Ten byl před válkou v úzkém kontaktu s před-

Památník Ležáky. Foto: Wikimedia Commons / Václav Hájek (CC BY-SA 3.0)

Památník Ploština. Foto: Wikimedia Commons / Jiří Nedas (CC BY-SA 4.0)

sedou lidové strany mons. Janem Šrámkem, jehož v londýnském exilu prezident Beneš pověřil funkcí předsedy exilové vlády. Protože gestapo mělo podezření, že Prečan s ním udržuje ilegální styky, internovalo jej na Sv. Kopečku u Olomouce a omezilo na minimum jeho kontakty s duchovenstvem a s veřejností.

Oběti z řad laiků

Velké oběti přinesli také katoličtí laici. Roku 1940 byl zatčen a deportován do Dachau známý katolický novinář a konvertita ze židovství Alfred Fuchs. Tam ho v zimě roku 1941 esesmani umučili poléváním studenou vodou za třesnutího mrazu. Přitom ho bili a nutili, aby zvedl ruku k arijskému pozdravu a řekl „Heil

Hitler!“. Polomrtvý Fuchs ale místo toho zašeptal „Heil Jesus Christus!“

Velmi těžce byla postižena především katolická tělovýchovná organizace Orel. Okupanti ihned po 15. březnu zakázali její činnost, gestapo slídilo po jejích funkcionářích. Nejznámější oběti z orelských řad se stal lékař Bohumil Jílek, popravený v Kounicových kolejích v Brně. Z orelských řad vzešli i dva atentáčníci na Heydricha, oba praktikující katolíci: Adolf Opálka a Josef Valčík. Nacisté vypálili také dvě osady, jejichž obyvatelé byli všichni praktikujícími katolíky: Ležáky ve východních Čechách a Ploštinu na Valašsku. Všechny povraždili.

Medailonky jednotlivých českých katolických osobností – obětí nacistické perzekuce, přineseme v příštím díle seriálu.

PhDr. Radomír Malý

*PhDr. Radomír Malý,
historik a publicista*

Použitá literatura

Hoffmann Bedřich: *A kdo vás zabije*, Společenské podniky, Přerov 1946
Kempner Maria Benedicta: *Priester vor Hitlers Tribunalen*, St. Benno Verlag, Leipzig 1967
Mackenzie Compton: *Dr. Beneš*, Praha 1946
Medek Václav: *Cesta české a moravské církve staletími*, ČKCH, Praha 1982
Vaško Václav: *Neumlčená I*, Zvon, Praha 1990

DŽÍNY A KLERIKA

Co si přejí mladí katolíci

V sobotu 24. března skončilo pre-synodní setkání, které bylo přípravou na generální shromáždění biskupské synody věnované mladým lidem, víře a rozlišování povolání. Výsledkem týdenního jednání je závěrečný dokument, který bude sloužit jako jeden ze základních podkladů pro říjnovou synodu. Jaké je jeho vyznění?

Několik francouzských diecézí ve snaze podpořit svou fundraisingovou kampaň v roce 2018 přimělo skupinu mladých katolíků, aby se vyfotografovali s mladým knězem. Byl to skvělý marketingový obraz rozmanité, demokratické mládeže – až na jeden problém. Kněz měl na sobě kleriku. Dlouhý černý oděv s třiatřiceti knoflíky je oblíbený mezi mladými kněžími, pro něž se stal symbolem obrozující se tradice. Je to symbol toho, jací jsou mladí katolíci a jaké je starší katolíci mít nechtějí.

Tři z diecézí zveřejnily zmanipulovanou fotografii, na níž má kněz na sobě modré džíny. Knoflíky na klerice, představující roky Kristova života, byly vyretušovány. S trochou grafické manipulace vytvořily církevní autority obraz mládeže přijatelný pro staré.

Církev s mladou tvář?

Něco podobného se stalo tento víkend ve Vatikánu, kam se sjelo tři sta mladých lidí vybraných šedovlasými biskupy, aby těmto biskupům řekli, co si doopravdy přejí. Byli pověřeni vytvořením pracovního dokumentu, o kterém budou biskupové jednat na Synodě o mladých lidech, jež je plánována na říjen. V zahajovacím projevu k tomuto předsynodálnímu setkání papež František řekl, že doufá, že tato akce povede k „Církvi s mladou tvář“. Výsledkem je však zpackaná plastická operace, groteskní přehlídka starých nápadů rozprostřených a přetvořených tak, aby napodobovaly mládí.

Dokument měli sepsat mladí katolíci pro biskupy, ale zjevně se v něm opakuje to, co někteří biskupové již dlouhou dobu tvrdí. „Mladí“ například prohlašují: „Někdy je v Církvi těžké překonat logiku tvrzení, že tak se to vždycky dělalo.“ Ale na

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Autoři dokumentu se domnívají, že „klamné ideály příkladných křesťanů se zdají být pro průměrného člověka nedosažitelné“.

úvod setkání papež František řekl totéž: „Povzbuzujete nás k tomu, abychom se osvobodili od logiky tvrzení, že tak se to vždycky dělalo.“ Tohle není dialog. To je ozvěna.

Averze vůči všemu posvátnému

Toto činí tento dokument příznačným – a znepokojivým. Projevuje averzi vůči všemu, co je posvátné, svaté, božské. Stěžuje si na to, že „občas cítíme, že posvátno se zdá být odděleno od našeho všedního života“. Ale to je přesný smysl slova „posvátný“ – to, co je odděleno.

no se zdá být odděleno od našeho všedního života“. Ale to je přesný smysl slova „posvátný“ – to, co je odděleno.

Svatost je tu potutelně znevážena. „Ne všichni žel věříme, že svatost je cosi dosažitelného a že je to cesta ke štěstí,“ uvádějí autoři dokumentu – a zdá se, že se řadí mezi pochybovače. Domnívají se, že „klamné ideály příkladných křesťanů se zdají být pro průměrného člověka nedosažitelné“. Mladí si místo toho přejí „důvěrné přátelství bez odsuzování“. Chybující lidé platí za skutečné vzory víry, jako by Marii její bezhříšnost činila nepřístupnou a chladnou.

V dokumentu se snižuje i kněžství a řeholní život. „Ačkoli jsou to posvátná povolání, která mají být oslavována,“ dokument vyjadřuje přání, abychom si uvědomili význam dalších povolání včetně „služby laiků“, „manželství a rodiny“ a čehosi, co je nazváno „role ve společnosti“. Pasivně-agresivní komentáře k roli žen v Církvi odrážejí obecnou zaujatost („Existují skvělé příklady žen sloužících v zasvěcených řeholních komunitách a v laických vedoucích úlohách. Avšak...“) Koneckonců když se klášterům nepřikládá žádná úcta, neměly by ženy chtít víc? Pokud kněžství není něčím odděleným, co by mělo jednoznačnou formu, proč je neumožnit ženám?

Zpochybňování křesťanské morálky

Zpochybňována je rovněž křesťanská morálka. Dokument požaduje, aby Církev zahájila diskusi o homosexualitě a genderu, „o nichž už mladí lidé svobodně diskutují bez jakýchkoli tabu“. (Ve skutečnosti je obtížné najít nějaké jiné téma, které by bylo mezi mladými

i starými obklopeno tolika tabu jako sodomský hřích – již pouhé užití tohoto slova stačí k tomu, abychom byli veřejně odsouzeni a vytlačeni na okraj společnosti.) Autoři poznamenávají, že „mezi mladými lidmi často dochází k velkým neshodám“ ohledně antikoncepce, potratů, homosexuality, soužití nesezdaných, manželství a kněžství. V důsledku toho „si mohou přát, aby církev změnila své učení“. Každá z těchto stížností je zpochybněním křesťanské myšlenky, že naše těla jsou chrámy Ducha Svatého, a proto nepatří nám. Nemůžeme s nimi nakládat tak, jak se nám zachce, protože jsou posvátná, oddělená pro Boha.

Pomíjení božského rozměru

Dokument dokonce projevuje zvláštní předsudky vůči vysvěcenému chrámovému prostoru. Autoři prohlašují: „Místem, kde bychom se chtěli především setkávat s církví, je ulice.“ Dále zmiňují „bary“, „tělocvičny“, „parky“, „kavárny“, „stadiony“, „pracoviště“, „věznice“, „dětské domovy“, „nemocnice“, „rehabilitační centra“, „vykřičené čtvrti“, „válečné oblasti“, „okrajové čtvrti“, „venkovské oblasti“... Církev by zjevně měla být kdekoli kromě kostelů. Zdá se dokonce, že postoj tohoto dokumentu k posvátné půdě je téměř nepřátelský („Církev tvoří lidi, nikoli budovy“) – působí jako nebozí lidé posedlí démony, kteří nemohou projít dveřmi do kostela.

To všechno představuje jakési funkční ariánství, důraz na lidský rozměr Církve na úkor rozměru božského. Autoři dokumentu si stěžují, že lidé vnímají Krista „jako vzdáleného lidské zkušenosti“. Abychom tuto propast překonali, navrhuje nám dokument „hlouběji pochopit Kristovu osobu, jeho život a jeho lidství“. O jeho božství se nezmiňuje.

Tento dokument nemluví za mladé katolíky. Nereprezentuje ani katolickou víru ani mladé lidi, kteří ji vyznávají. Vykresluje a zavrhuje církev, která je příliš institucionální, příliš hierarchická, příliš zaměřená na posvátno na úkor světa. Tento obraz Církve je dědictvím z padesátých let, kdy muži, kteří dnes církev vedou, byli mladými rebely. Chtěli to, co Michael Novak nazýval „otevřenou církví“ – a dostali ji. Všechny struktury, kte-

Foto: Flickr, BostonCatholic (CC BY-ND 2.0)

ré dnes napadají, byly poničeny již před desetiletími. Kostely, do kterých se bojí vstoupit, byly již dávno prodány. Tento dokument je zjevný podvrh, představa starého člověka o tom, co si musí mládež přát. Myslí si, že mladí si přejí totéž, co si přál on.

Potřebujeme dát znovu přednost teologii před antropologií, ptát se, co chce náš Bůh, dříve než budeme dělat průzkum veřejného mínění. Naše setkávání, náš dialog musí probíhat s ním.

Když žádají o chléb, nedávejte jim kamení

Oni si však přejí něco jiného. Onen kněz v klerice je předvojem změny generací. Pokud současný trend vytrvá, bude roku 2040 v tradicionalistických řádech více francouzských kněží než v diecézích a ostatních řádech dohromady. Jak řekl P. René Dinklo, představený nizozemské dominikánské provincie: „Stojíme na prahu dalekosáhlých změn,“ protože mladí lidé chtějí „znovu objevovat řadu náboženských úkonů, rituálů, zpěvů a modliteb..., kterých se starší generace

zbavila.“ Tato liturgická obnova je pouze viditelným projevem širšího přijímání tradice a dogmatu. Mladí lidé touží po spasitelných Kristových slovech, která lze nalézt ve zdravém učení a ve slavnostních bohoslužbách. Když žádají o chléb, nedávejte jim kamení.

Ale na tom, co si mladí lidé přejí, nezáleží. Žádné shromáždění mládeže, jakkoli reprezentativní či zbožné, nemůže Církvi pomoci vypořádat se s určitou cílovou skupinou, dokud nebude schopna se modlit. Dnes, po tolika desetiletích selhání, by mělo být snadné vidět, že „čtení znamení doby“ je pouhou narcistickou zahleděností do sebe, zatímco „dialog a setkávání“ je hlasem osamělého muže ozývající se v prázdných kostelích. Potřebujeme dát znovu přednost teologii před antropologií, ptát se, co chce náš Bůh, dříve než budeme dělat průzkum veřejného mínění. Naše setkávání, náš dialog musí probíhat s ním.

Matthew Schmitz

<https://www.firstthings.com>

Přeložil Pavel Štička

(Mezilitulky redakce)

Matthew Schmitz, hlavní editor First Things, publikuje také v New York Times, Washington Post, Spectator ad.

CO SE V BRITÁNII ZMĚNILO PO UZÁKONĚNÍ MANŽELSTVÍ HOMOSEXUÁLŮ?

Předefinování manželství má dalekosáhlé a vážné dopady na mnoho oblastí života společnosti. Zcela podvázalo svobodu vyznání a projevu, toleranci nahrazuje šikanou a rozvrací výchovu dětí.

Před čtyřmi lety 400 poslanců britského parlamentu za značné nejistoty hlasovalo pro předefinování manželství ve Spojeném království.

Tehdejší ministerský předseda David Cameron oznámil, že ačkoli tuto problematiku nezmínil v předvolebním prohlášení své strany, on bude prvním premiérem, který rozhodne o osudu manželství.

Nyní je řada na Austrálii, aby se rozhodla. Ale je tu jeden zásadní rozdíl. Na rozdíl od Británie zde budou rozhodovat občané. Každý uvede, zda souhlasí, či nikoli. Jde o rozhodnutí obrovského významu.

Proto se zdá být rozumné provést analýzu důsledků potenciální změny, a to na základě zkušeností ze zemí, kde již bylo manželství předefinováno.

Ve Spojeném království je naprosto zřejmé, že se předefinování dotýká mnoha lidí v mnoha oblastech. Na první pohled se zdá, že jsou tyto oblasti problematické předefinování manželství vzdálené. Avšak následné změny prokázaly, že jsou zcela propojeny.

Gender

Současná konzervativní premiérka Theresa Mayová předložila návrh na zrušení nutnosti lékařské konzultace před změnou pohlaví. Bude stačit prostě jen vyplněný úřední formulář. V tiskové zprávě „Ministerstva pro rovné příležitosti“ se výslovně uvádí, že tyto návrhy byly vytvořeny tak, „aby napomáhaly pokroku manželství osob stejného pohlaví. Novinářka z listu *Guardian* Roz Kaveneyová se chlubila, že změna pohlaví je nyní „téměř tak snadná jako změna jména prostřednictvím čestného prohlášení.“

Není těžké najít projevy „britské genderové revoluce“. Londýnský dopravní

podnik zakázal používat „heteronormativní“ slova, jako jsou například dámy a pánové. Ve stejné době univerzity po celé zemi hrozí, že budou postihovat studenty, kteří budou i nadále používat slova „on“ a „ona“. Místo toho se musí jednotně používat „genderově neutrální zájmena“.

Takovýto radikalismus genderové teorie dělá radost organizaci Stonewall, největší LGBT lobby ve Velké Británii.

Foto: <https://pxhere.com> (CC0 Public Domain)

Jeich orwellovský slogan: „Přijetí bez výjimky“ můžete vidět na plakátech a reklamách. Politici se pokoušejí překonat jeden druhého v radikálnosti, aby prokázali, že jsou oněmi původními bojovníky za další emancipaci „práv transosob“.

Svoboda vyznání

Ve Velké Británii bylo vykonáno mnoho pro předpokládané výjimky, jež měly být vytvořeny proto, aby věřící mohli vždy zůstat věrni svému přesvědčení.

O čtyři roky později titíž lidé, kteří dávali „upřímné sliby“, nyní horečně pracují na tom, aby je zmařili.

Ministryně pro rovné příležitosti Justice Greeningová trvá na tom, že církve je třeba přimět, „aby se vyrovnaly s mo-

derními postoji“. Podobně předseda poslanecké sněmovny, což je pozice údajně charakterizovaná politickou neutralitou, řekl toto: „Domnívám se, že rovnocenné manželství u nás bude tehdy, až se budete moci bez problémů brát v kostele, když budete chtít, aniž byste museli bojovat s církví o svou rovnoprávnost, která by měla být vaším právem.“

Během letošních všeobecných voleb začalo být zřejmé, jak začala být LGBT lobby po předefinování manželství militantní. Prvním terčem byl Tim Farron, vůdce třetí nejsilnější strany v Anglii, liberálních demokratů. Známi novináři se doslechli, že Farron je praktikujícím křesťanem. V každém následujícím rozhovoru se ho na to vypytovali. Domnívá se on osobně, že homosexuální pohlavní styk je hřích? Doslova prosil komentátory, aby mu dovolili oddělit jeho osobní víru od jeho názorů jakožto zákonodárce. Několik desetiletí, zdůraznil, hlasitě a legislativně podporoval LGBT lobby. Dávno také podporuje manželství homosexuálů, nadšeně pro ně hlasoval. Ale to už prostě nestačí.

Krátce po skončení volební kampaně Farron rezignoval. Prohlásil, že nyní je nemožné, aby věřící křesťan zastával významný post v britské politice.

Při tomto neblahém vývoji situace a navzdory „pěstounské krizi“ v Británii jsou páry, které mají zájem stát se pěstouny a zároveň se označují za věřící, podrobovány výslechům. Ti, u nichž je nepravděpodobné, že by „oslavovali“ homosexualitu, musí své plány na rodičovství pohřbit. Tento měsíc britský nejvyšší soud rozhodl, že manželský pár letničních křesťanů je nezpůsobilý pro rodičovství. Ačkoli soud uznal, že jsou úspěšnými a milujícími adoptivními rodiči, nakonec prohlásil, že hlavně „zajiš-

tění rovnosti sexuální orientace by mělo mít přednost“. Jak se mohla Velká Británie takto zvrhnout? Praktikující Židé, muslimové, křesťané a sikhové, kteří chtějí zůstat věrni svému náboženství, již nemohou adoptovat děti.

Svoboda projevu

Poté, co parlament zákon odhlasoval, jsme svědky nevidané šikany. Poslanci Davidu Burrowsovi, umírněnému stoupenci „Koalice pro manželství“, kdosi naházel na dům výkaly. Jeho dětem je vyhrožováno zabitím a adresa jejich školy byla zveřejněna na internetu. „Konzervativní“ moderátor Iain Dale slíbil, že „zveřejní“ jména homosexuálních poslanců, kteří nehlasovali pro předefinování manželství.

Mnozí pracovití Britové přišli o zaměstnání. Vezměme si například Adriana Smitha, kterého Manchester Housing Trust propustil proto, že se zmínil, že by stát „neměl vnucovat svá pravidla tam, kde se lidé řídí svou vírou a svědomím“. Richard Page byl propuštěn za hrubé pochybení, když řekl, že dětem se možná daří lépe, když je adoptují heterosexuální páry.

Dále v rozporu s „nezlomnými“ vládními zárukami jsou soustavně napadány malé podniky. Soud v Severním Irsku rozhodl, že rodinné pekařství manželů Asherových jednalo protizákonně. Jaký zločin spáchal tento maličký podnik? Zdvořile odmítl ozdobit dort politickým heslem na podporu manželství homosexuálů. Soudy trvají na tom, že majitelé podniků musí být přinuceni k podpoře cílů LGBT bez ohledu na to, jaké je jejich osobní přesvědčení.

Dokonce i National Trust, britská instituce s více než 4,2 milionu členů, se rozhodla připojit se k tomuto tažení, při kterém LGBT šikanuje ty, kdo mají odlišný názor. Byla zveřejněna zpráva – všech 62 000 dobrovolníků National Trust bude muset povinně nosit duhový odznak na podporu homosexuálů. Těm, kdo jej odmítli nosit, bylo sděleno, že budou „stazeni z viditelných míst“ do té doby, než budou ochotni veřejně projevit toleranci vůči všem.

Při zpětném pohledu je nutno říci, že mlčící většina v Británii mlčí již příliš

dlouho. Ohledně předefinování manželství Ben Harris-Quinney, předseda think tanku Bow Group, uvedl, že: „Manželství osob stejného pohlaví bylo ve Velké Británii propagováno jako záležitost tolerance a rovnosti. Avšak to, co nyní vidíme, je tím nejnerovnějším a nejnetolerantnějším výsledkem ze všech politických rozhodnutí v nedávné historii.“

Děti

Po celé Velké Británii se „sexuální výchova“ přetváří a znetvořuje. Televizní programy zaměřené na děti propagují „genderovou fluiditu“ jako prostředek podporující ohleduplnost a individualitu. Ministři zároveň upřeli znepokojeným

Manželství osob stejného pohlaví bylo ve Velké Británii propagováno jako záležitost tolerance a rovnosti.

Avšak to, co nyní vidíme, je tím nejnerovnějším a nejnetolerantnějším výsledkem ze všech politických rozhodnutí v nedávné historii.

rodičům právo neposílat své děti na takovéto vyučování na základních školách. „Externí pedagogové“ tak učí děti o polohách při sexu, o „uspokojování“ při používání pornografie a jak masturbovat. Obavy z pohlavně přenosných chorob a promiskuity jsou znevažovány jako „staromódní“.

Nezávislé církevní školy jsou pod intenzivním dohledem. Louise Caseyová, poradkyně pro střední a vyšší školství, nedávno prohlásila, že nyní „není v pořádku, aby katolické školy byly homofobní a stavěly se proti manželství homosexuálů“.

Ofsted, úřad odpovědný za hodnocení škol, byl silně zpolitizován. V roce 2013, před předefinováním manželství, Ofsted navštívil Vishnitzovu dívčí židovskou školu. Inspekce školu hodnoti-

la na výbornou. Dokonce zdůrazňovala přístup a rozhodnutí školy pozorně dbát na blaho a rozvoj studentek. O čtyři roky později přišel Ofsted znovu. Tentokrát u nich škola kvůli jedné jediné záležitosti zcela propadla. Ačkoli znovu uvedli, že studentky „sebevědomě a samostatně přemýšlejí“, zpráva inspekce poukázala na nedostatečnou podporu homosexuality a změny pohlaví. Škola tudíž kvůli tomu nedokáže zajistit „plné pochopení základních britských hodnot“. Je to jedna z původně sedmi škol zřízených církvemi a náboženskými společnostmi, kterým hrozí uzavření.

Po návratu domů do Británie jsem se svému dobrému příteli z konzervativní strany zmínil o tom, že píše tento článek. Vyjádřil vážné znepokojení. Cožpak neberu v úvahu důsledky? Neuvědomuji si snad, že to, co jsem napsal v Austrálii, bude možno ve Velké Británii dohledat? „Pokrok LGBT je vlna, kterou nelze zastavit.“ Ujistil mě, že je v pořádku „soudně“ věřit, že manželství může uzavřít jeden muž s jednou ženou. Dokonce v soukromí uznal, že to, co se o těchto věcech učí na základních školách, je přespříliš.

Ale říct to nahlas? Nebo to dokonce nechat otisknout? To by mu zničilo kariéru a osobní vztahy.

Dobry Bože. O co důležitější je instituce manželství a svoboda myšlení, vyznání a projevu. O co důležitější je budoucnost našich dětí než jakékoli moje naivní kariéerní ambice.

Vyzývám každého Australana, aby zkoumal důkazy, analyzoval důsledky a dobře si ujasnil, pro co bude hlasovat. Kdyby šlo jen o manželství, stálo by za to ho zachovat.

Ale jde ještě o mnohem víc.

David Sergeant

<https://www.spectator.com.au>

Přeložil Pavel Štíčka
(Mezilitulky redakce)

David Sergeant, příspěvatel listu *The Spectator*, člen Australské ligy monarchistů

NAŠE SVOBODA A JEJICH SVOBODA

Řada katolíků se brání uvedení hry „Naše násilí a vaše násilí“ na brněnském festivalu „Divadelní svět“. Jejich obranu označují *Lidové noviny* za „absurdní kauzu“. Jak to je? Jsme skutečně povinni ustupovat a mlčet ke všemu, co si vymyslí lidé, kteří sami sebe označují za umělce? Jsou urážky křesťanství prostě folklor, který musíme snášet ve jménu svobody? A může být svoboda prostorem pro nenávisť, a především pro lhostejnost vůči životům křesťanů žijících v muslimském světě?

Zatímco někteří Brňáci se ohánějí svobodou kvůli divadelní hře, jež uráží Krista nesmyslnou konstrukcí, podle níž Ježíš znásilnil příslušníci náboženství, které v jeho době ještě neexistovalo, není naopak křesťanům dovoleno uplatňovat náboženskou svobodu v muslimských zemích – není jim ani dovolena bohoslužba a nemají právo na přestup ke křesťanství, pokud se narodili jako muslimové. Kdo jiný by se měl proti tomuto násilí ozvat, když ne my, kteří jsme sami zažili protináboženské násilí komunistických režimů? *Lidovky* tvrdí, že brněnští diváci „vzali kasu útokem“ a příslušný článek doplnily snímkem ředitele divadla, který

se na nás ironicky usmívá: pan ředitel na druhé straně přiznává, že se bojí mailů, které mu údajně hrozí fyzickou likvidací. Křesťané v muslimských zemích jsou ale fyzickou likvidací *skutečně* ohrožováni a policie, kterou pan ředitel vyhrožuje, se jich pochopitelně nezastane: například

Zatímco my můžeme beztrestně urážet víru a přesvědčení druhých, ba i víru vlastní, křesťanům v mimokřesťanském prostředí jde skutečně o život.

Pákistánka Asia Bibi, matka pěti dětí, už sedmý rok čeká v cele smrti na popravu za to, že se napila vody z nádoby, z níž pily muslimky, a tak ji znečistila. Soudci Nejvyššího soudu se neodvážejí případ soudit, protože se bojí o sebe a o své rodiny.

Takovouto „svobodu“ mají křesťané v muslimských zemích. My máme naopak plnou svobodu se víře druhých vysmívat – a najdou se lidé, kteří toho

skutečně využijí (pak si ovšem stěžují na „prvky cenzury“). Já zde vidím přímo drastický rozdíl mezi dvojím pojetím svobody: zatímco my můžeme beztrestně urážet víru a přesvědčení druhých, ba i víru vlastní, křesťanům v mimokřesťanském prostředí jde *skutečně* o život.

Jsem přesvědčena, že musíme standardy náboženské svobody narovnat. Není možné, aby se ve veřejném prostoru uplatňovala dvojí měřítko slušnosti a respektu. Je pravda, že my křesťané jsme o dost velkorysejší a jsme zvyklí ledacos přehlédnout: ale i my máme svoje hranice, které musí být respektovány. Ne tak kvůli nám, kteří žijeme v relativní svobodě, ale kvůli těm křesťanům, kteří jsou pronásledováni, mučeni a zabíjeni. Podle posledních čísel, jež uvádí turínský sociolog Massimo Introvigne, zahyne ve světě pro svou víru každých šest minut jeden křesťan. Je i tohle „absurdní kauza“, milé *Lidovky*?

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

Mariánská pouť Prahou v sobotu 12. května 2018 za obnovu historického Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí

Pouť se koná s požehnáním J. E. Dominika kard. Duky, arcibiskupa pražského a primase českého, J. E. biskupa Ladislava Hučka, apoštolského exarchy řeckokatolické církve a J. M. Michaela Pojezdného, opata Královské kanonie premonstrátů na Strahově.

Organizátoři, mariánští ctitelé v Praze a Hnutí obnovy duchovních tradic, prosí všechny křesťany o podporu obětavou osobní účastí na této pouti. Prapory, církevní korouhve, obrazy a sošky Pražského Jezulátka, Panny Marie a svatých, jsou vítány. K putování je možno se připojit i odpojit kdekoli. Cestou se modlíme růženec a zpíváme.

- 11,00 kostel Nanebevzetí Panny Marie na Strahově: litanie k českým patronům • 11.30 u sochy Panny Marie z exilu v zahradě premonstrátů: Raduj se, nebes Královno a litanie k Panně Marii • 12,00 modlitba u dřívku Mariánského sloupu, prozatímně umístěného v zahradě sester sv. Karla Boromejského pod Petřínem, za obnovu sloupu • 12.30 kostel Pražského Jezulátka, pobožnost k Pražskému Jezulátku
- 13.15 kostel Panny Marie pod Řetězem, mše sv., modlitba za obrácení • 14.15 Karlův most, modlitba u sochy sv. Jana Nepomuckého
- 14.45 katedrála sv. Klimenta, Korunka k Božím Milosrdenstvím, požehnání • 15.30 zastavení u Panny Marie u Týnského chrámu, smírné modlitby • 15.45 zastavení k modlitbě na místě strženého sloupu na Staroměstském náměstí, pobožnost k Panně Marii Rynecké
- 16,00 před Týnem: litanie k Božím Milosrdenstvím před vystavenou Nejsvětější Svátostí oltární, Te Deum a svátostné požehnání.

Uvedené časy jednotlivých zastavení jsou orientační.

Průvod je ohlášen na Magistrátu hl. m. Prahy.

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Volání po renesanci

Přátelé Filosof a Nefilosof diskutují o tom, zda by návrat k antice mohl obnovit umírající západní civilizaci.

N: Patříš k lidem, kteří upozorňují na kritický stav naší západní kultury a civilizace. Některé tvé úvahy se mi zdají poněkud přehnané a těžko se s nimi ztotožňuji. Je snadné vyslovovat kritické soudy, ale obtížné předkládat konstruktivní řešení. I kdybych tedy připustil, že tvé výtky ohledně současné situace na Západě jsou oprávněné, měl bych stále připravenou jednu zásadní otázku: jaké východisko z tohoto stavu navrhuješ?

F: Případná záchraná opatření by musela být podniknuta v mnohých oblastech a na mnoha úrovních. Jedno z nich by mělo mít podobu návratu k tomu, co stálo u zrodu Západu. Kromě jiného by tedy bylo třeba rozpomenout se na antické kořeny naší kultury a vyvodit z toho patřičné teoreticko-praktické důsledky.

N: Navrhuješ něco jako návrat k antice? Chceš obnovit renesanční ideál?

F: Dalo by se to tak říct. Renesanční hnutí patří k typickým znakům dějin západní kultury. Jistě jsi četl o renesanci karolinské a otonské, o clunyjském reformním hnutí, o renesanci odstartované Petrarcho, o německé humanistické renesanci devatenáctého století atd. Např. francouzský historik Rémi Brague konkrétně ukázal, že dějiny Západu jsou poznamenány periodickou snahou po navrácení se k jeho klasickým pramenům, které leží v právě antice. V tom se podstatně liší třeba od kultur proniknutých islámem.

N: Co si od takového „návratu“ slibuješ? Nejde spíše o jakousi sterilní nostalgii po dávno uplynulé a navíc nekriticky idealizované době, která na současný chod věcí nemůže mít naprosto žádný vliv?

F: Naopak. Četná renesanční a reformní hnutí vyvolávala v dějinách Západu silnou kulturní a duchovní odezvu. Jsem přesvědčen, že by se podobný efekt dostavil i dnes.

N: Tomu nevěřím. Tak dávná minulost je dnes zajímavá nanejvýš z historicko-archeologického hlediska. Obrat k antice nemůže mít jinou než čistě muzeální povahu. Nějaký reálný renesanční účinek od něj nelze očekávat.

F: Tak se to sice může jevit, avšak stále trvám na tom, že znovuoživení antiky by mohlo být výraznou vzpruhou pro umírající západní společenský organismus. Jsem si jasně vědom dnes převládajícího historismu, který odmítá připustit, aby se z antiky učinil inspirační zdroj při obno-

Prof. Giovanni Reale
Foto: Wikimedia Commons, JohnD'Alembert (CC BY-SA 4.0)

vování současných poměrů. V pohledu historismu je antika, stejně jako každá jiná dějinná etapa, jen určitým časovým úsekem, jemuž nelze přisoudit o nic větší hodnotu než dějinným epochám předchozím či následným. Jde ovšem o to, jakým způsobem je antika pojímána. Její hodnotové zneurčitění je sice imperativem historistického přístupu, nicméně jsou možné i její odlišné výklady.

N: Tak proč už se dávno neprosadily? Pokud vím, antika byla nahlížena jako závazný vzor v období italské renesance a v moderní době v 19. století např. německým humanistou Winkelmannem. Tyto pokusy o vzkříšení ideálu antiky jsou již dávno překonány a v naší době je již nikdo soudný nemůže brát vážně.

F: S tím rozhodně nesouhlasím. Popisuješ vztah k antice s předpokladem, že se vždy jaksi spontánně a přirozenou vahou prosadí ten nejracionalnější pohled na ni. A takto nahlížíš i na převládnutí historistické koncepce – ve světle jejích principů, které považuješ za rozumné, se jakákoli idealizace antiky ukazuje jako naivní a nepřijatelná. Realita je nicméně trochu jiná. Dám ti jeden velmi názorný příklad, který by tě z tvého omylu mohl rychle vyvést. Možná víš, kdo byl Giovanni Reale. Byl profesorem antické filosofie na univerzitě S. Cuore v italském Miláně a řadí se k největším znalcům antické kultury ve 20. a 21. století. Když budeš studovat jeho díla, brzy si všimneš jeho zásadního odporu k historistické, hodnotově neutrální interpretaci antiky. Viděl v ní naopak genetické jádro západní kultury a civilizace a poukazoval na její velmi výraznou hodnotu, na niž se v moderní době postupně zapomínalo. Současnou krizi Západu uváděl v přímou souvislost s tímto graduujícím oslabováním vědomí hodnoty zosobněné antikou. Nehovořil přitom o nějaké samovolné ztrátě paměti, nýbrž o záměrném procesu, za nímž se skrývají zcela konkrétní ideologické motivy sdílené lidmi ze silných intelektuálních a politických vlivových struktur.

N: To mám bez jakéhokoli důkazu přijmout tuto ztřeštěnou konspirační teorii?

F: Důkaz ti hned předložím. 6. ledna 2014 byl ve známém italském deníku *Corriere della Sera* zveřejněn Realeho dopis, ve kterém popisuje neblahý vliv západních marxistů na kulturní život na Západě a přikládá k tomu své vlastní osobní svědectví. Sděluje, jak musel již od 60. let 20. století čelit nevybíravým útokům marxistických akademiků míněných jako odplata za publikaci jeho četných děl z oblasti antické kultury a fi-

losofie, neboť v nich velmi přesvědčivě bořil marxistický mýtus o pouze historicky podmíněné platnosti antických tezí o politickém životě člověka, o povaze lidského bytí, o kvalitě lidského poznání apod. O událostech obklopujících jeho úmysl vydat svůj velký komentář k Aristotelově *Metafyzice* se vyslovil následně: „Velmi mocný akademik mi tehdy otevřeně vyhrožoval, že zničí moji akademickou kariéru, přistoupím-li k jeho zveřejnění.“ Reale se zastrašit nedal a v roce 1993 tento obsáhlý komentář vydal. Následovalo peklo. Nenávist marxistů, kteří podle Gramsciho revolučního scénáře napochodovali do vzdělávacích institucí a zaujali v nich rozhodující místa, se vystupňovala na maximum. Perzekuce nejprve namířená na Realeho se záhy přeměrovala na jeho žáky a světoznámý italský profesor ukazuje, s jakými obstrukcemi v jejich akademickém životě se museli vyrovnávat. Kdybys byl v pokušení mi nevěřit, můžeš si vše sám osobně prověřit. Příslušné dokumenty jsou přístupné na internetových stránkách.

N: To mě sice zaráží, ale nechápu, jak to má dokazovat ideologické pozadí převládající historistické interpretace antiky.

F: Souvislost je více než zřejmá. Vždyť jsem se již zmínil o Realeho erudovaném a brilantním vynášení na světlo názorů některých antických myslitelů, které by podle marxistů i jejich pozdějších neomarxistických následovníků měly zůstat ležet v prachu dávného zapomenutí. Díky Realeho knihám měli tisíce čtenářů mož-

nost objevit sílu analýz antických autorů a na vlastní oči se přesvědčit, jak inteligentně argumentují ve prospěch objektivitu lidského myšlení, objektivitu norem pro lidské jednání, existence transcendentní skutečnosti zvané Bůh apod. Ty argumenty jsou příliš silné, a pokud se z nich setře nátěr jejich dobové podmíněnosti, který marxisté a neomarxisté tak zveličovali, působí i na moderního člověka až šokujícím dojmem. Je pochopitelné, že to režiséry současného „vzdělání“ nemohlo ponechat v klidu. Sype to písek do efektivně pracujícího stroje imanentistických a relativistických ideologií. A to není vše. Ačkoli se Realeho práce vyznačují mimořádnou erudovaností, již za svého života musel zápasit s nemalými překážkami při publikaci jejich překladů do jiných západních jazyků. Konkrétně je to přímo zarážející v případech jeho *Dějiny antické filosofie*, neboť se jedná o jedno z nejlepších děl, které kdy bylo v tomto oboru napsáno. Možná se budeš velmi divit, ale Rusové po jeho spisech lačně sáhli a s nebyvalou rychlostí je začali překládat do svého jazyka. Reale v jednom dalším veřejně přístupném svědectví dokládá, že z výše uvedených důvodů nebyl nikdy na západních vzdělávacích institucích příliš vítaným hostem, zatímco ruské univerzity ho vždy přijímaly s nadšením. Moskevská univerzita, která byla po dlouhá desetiletí posvátným chrámem materialismu a ateismu, mu dokonce udělila čestný doktorát. Ocenila tak mimořádného západního myslitele, jehož knihy představují zásadní

kritiku ideologie materialismu a ateismu. Nad tím by se mohli dnešní zavilí nepřátelé Ruska, kteří ho vykreslují jako hrozbu pro náš skvělý demokratický Západ, přinejmenším vážně zamyslet.

N: Přiznám se, že mě to docela vyvádí z míry.

F: Nyní snad již chápeš, jak velký revoluční a renesanční potenciál mají myšlenky mnohých antických autorů, když je na ně uvalována tak urputná cenzura ze strany západních korektorů myšlení.

N: Návrat k antice jako výraz revolty proti západnímu levicově-liberálnímu establishmentu! To by mě nenapadlo ani ve snu! Avšak to, jak se Reale vyjadřuje k akademické otevřenosti na ruských vzdělávacích institucích, asi nikdy nedokážu strávit.

F: Stačí si jen počkat na „odhalení“, na jehož základě bude Reale zařazen mezi agenty Kremle. Pak se vše zase vrátí do „normálu“ a budeš se moci zbavit svých nepříjemných pochybností.

N: Promiň, ale tomuto se nedokážu zasmát. Nic z toho, co jsi řekl, nezapadá do mého myšlenkového schématu.

F: Asi je to tím, že i ono potřebuje projít ozdravnou renesanční léčbou.

Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal,
Ph.D., filosof. Přednáší
na vysoké škole CEVRO
Institut a spolupracuje
s Občanským institutem

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystal@op.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Tomáš Akvinský: Člověk jako tělo a duše v Teologické sumě

Tomáš se v tomto traktátu zaměřuje v první řadě na duchovní substanci člověka, tj. na duši. Tělu se v této otázce věnuje pouze natolik, nakolik má význam pro otázku duše. Zajímá ho způsob, jímž je lidská duše s biologickým tělem sjednocena. Dále se snaží vymezit povahu lidské duše vzhledem k povaze duše zvířat, resp. andělů. Jedná se tedy o určení místa člověka v řádu stvoření s ohledem na duši. Brož., 104 s., 130 Kč

Tomáš Akvinský: O prozřetelnosti a předurčení

První český překlad páté až sedmé otázky Tomášových *Disputovaných otázek o pravdě*. Tomáš Akvinský v nich otevírá problematiku víry v prozřetelnost a předurčení a reflektuje vztahy mezi Božím působením, svobodou, nutností, náhodou a zlem. Brož., 392 s., 440 Kč

Jak to vidí Milan Glaser

Zpráva, která osvobozuje

Oddělení pravdy od lži nelze uskutečnit vzájemným zabíjením mezi lidmi, nýbrž jedině cestou Ježíše Krista. Zpráva o jeho zmrtvýchvstání se vymyká mocenskému účelu a jeho proměňující moc není závislá na mediálním zpravodajství.

Existuje bezpočet zpráv, které každodenně míří do lidského povědomí. Jedinec je nemůže všechny pojmout, ani postřehnout, nemluvě o tom, že samo zpravodajství nikdy nebude schopno referovat úplně o všem, co se ve světě děje. A kdyby to přece jen někdy bylo technologicky možné, zbývá otázka, k čemu by to vlastně bylo.

Je zřejmé, že účel zpráv referujících o událostech, jež se přímo netýkají osob, kterým jsou sdělovány, je především politický. Mocenskému účelu se v lidských dějinách vymyká – a přitom se osobně každého člověka týká – jedině zpráva o zmrtvýchvstání jistého nazaretského rabbiho jménem Ježíš.

Avšak ani tato mimořádná zpráva, jak víme z dobových záznamů, nebyla ušetřena zpravodajského šumu. Navzdory feministicky korektním komplimentům na adresu apoštolů apoštolů, totiž v Janově evangeliu (20,2) čteme, že první verze, kterou se Petr a Jan dozvěděli od jedné z nich – Marie Magdalské –, zněla: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Tato domněnka, která byla z pochopitelných důvodů ukvapená, sice vyvěrala z nefalšované sympatie, ale byla zavádějící. Navzdory tomu však přiměla apoš-

toly ověřit si skutečný stav věcí a uvěřit. Souzněla přitom se zprávou podvrženou velekněžími a staršími a odporujícími poznané pravdě. Od strážců Ježíšova hrobu se totiž židovští předáci dozvěděli, jak se onoho jitra věci skutečně sběhly, ale nezřekli se svojí přízemní koncepcí Mesiáše, nýbrž dali strážcům „hodně peněz s pokynem: „Říkejte: V noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, zatímco my jsme spali. A doslechne-li se to vladař, my ho uchlácholíme a postaráme se, aby se vám nic nestalo““ (Mt 28,12–14). Matouš v evangeliu uvádí, že se tento výklad velice rozšířil a ujal.

Podobnému klamání tělem je Kristovo zmrtvýchvstání vystaveno dosud. Jeho proměňující moc však není závislá na mediálním zpravodajství. Tento sektor řízený nabídkou a poptávkou je pouhým konkurenčním prostředím, ve kterém se zprávy neposuzují podle pravdivosti, nýbrž podle působivosti literárního či audiovizuálního ztvárnění a v neposlední řadě podle vážnosti zadavatele. V diktatuře domněnek a dojmů si dnes každý může vyhledávat podle vlastního gusta. Stěží se tam však ocitně zpráva, která osvobozuje.

Lidské myšlení je stále více spoutáváno literou. Je to trend, který sahá do

velice vzdálené minulosti. A třebaže se patrně zrodil na náboženské půdě nebo tam alespoň dosáhl velkého úspěchu, jak známo ze Starého i Nového zákona, a ušetřeno nebylo ani samotné křesťanství, zdaleka nejširší rozmach prodělává zcela jednoznačně na poli politického organizování dneška. Děje se tak nejenom přijímáním zákonů, chrlených zastupitelskými sbory v množství, jež nestačí sledovat ani sami zákonodárci a pracovníci institucí, které je mají aplikovat. Dochází k tomu i sofistikovanější cestou prefabrikované mediální rétoriky, do níž se musejí verbálně vejít nejprve sami novináři a kterou potom, samozřejmě také jen na dobu určitou, dokud nedojde ke změně paradigmat, přejímají i občané, aby měli o čem klábosit ve svém volném čase.

Oddělení pravdy od lži bezpochyby nelze uskutečnit vzájemným zabíjením mezi lidmi, nýbrž jedině cestou Ježíše Krista.

Věřit v božskou autoritu Ježíše Nazaretského však nebylo obtížnější než věřit v Kristova náměstka, jak dnes sugeruje mediální zpravodajství.

*P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Už zase: „... vysoká porodnost je jednou z hlavních příčin znečištění životního prostředí a klimatických změn.“ To už tu dlouho nebylo. Teď přišla zpráva z Británie, která tímto argumentem (mezi jinými) zdůvodňuje zavedení tzv. politiky dvou dětí. Ta znamená, že Spojené království bude přispívat v rámci sociální podpory rodinám jen do druhého dítěte. Je to zpátečnické, nemocné a neprozíravé. Církve a náboženské společnosti upozorňují, že tak vláda žene sociálně slabší rodiny do ještě hlubší propasti a ženy přímo na operační stůl, aby zde podstoupily potrat. V Británii to opravdu není snadné, v téměř žádném ohledu. Nelze se tomu zmatení moc divit, lze se snad jen divit tomu, že zde nikdo nepozdvihne hlas či nevyužije své kompetence, aby efektivně šílenství zvanému zmatená rodinná a gender politika zastavil. Nedávno vyšla zpráva o tom, že **na Britských ostrovech v posledních pěti letech stouplo množství dětí „lčených na poruchu pohlavní identity“ o 1000 procent. V Londýně to je pak každé 4. dítě,** které se s touto diagnózou někde léčí. Léčba spočívá ve stanovení problému s téměř okamžitým návrhem řešení: reoperace. Ještě pořád ale odborníci nepochopili jednu věc, kterou zmínil v článku magazínu *Postoj.sk* polský autor Grzegorz Górny: „**Tí, kteří menia pacientom pohlavie, však majú určitý problém: nedokážu zameniť chromozóm XX na chromozóm XY a naopak.**

Pretože to, či sme muži alebo ženy, máme zapísané v DNA.“

Pravděpodobně sledujete události v Sýrii. K tomu především tato poznámka: „**Syrští křesťané zoufale volají o pomoc.** Americký útok by pro ně znamenal rozsudek smrti.“

Ve Fatimě právě skončil třídní seminář o důsledcích globalizace pro mladé lidi, migraci, ekologii a církevní společenství

Koláž: mimi

v Evropě a Africe. Nesmírně zajímavé téma! *Radiovaticana.cz* přineslo tuto zprávu: „Setkání organizované Radou evropských biskupských konferencí a Symposiem biskupských konferencí Afriky a Madagaskaru probíhá za zavřenými dveřmi. Biskupové zvolili téma globalizace, která se stále více projevuje jako fenomén o dvou tvářích: na jedné straně přináší církevnímu společenství pozitivní hodnoty, na druhé straně způsobuje krizi a roztržky, dříve neznámé. „Po-

zitivním dopadem globalizace je spolupráce mezi lidmi, snadnost, s níž například africký kněz nebo laický misionář může přijít na pomoc do Evropy a naopak. **Dlouhou dobu šlo o jednosměrný pohyb: z Evropy do Afriky. Dnes tomu už tak není. Naopak! Špatností je export pomýlených ideologií dominujících v Evropě do Afriky.** Mám na mysli ideje o nové lidské přirozenosti, ideologie namířené proti rodině nebo ty, které podporují zdivočelou verzi kapitalismu,“ prohlásil Mons. Duarte da Cunha, generální sekretář Rady evropských biskupských konferencí.“

Vrací se k nám kardinál Beran. *Katolický týdeník* napsal delší text, ale vyjímám něco, co považuji za klíčové: „Po svém vysvěcení na kněze na sebe poprvé výrazněji upozornil během služby v Útulku pro hluchoněmé dívky v pražské Krči. **Podle tehdy převažujícího mínění byli hluchoněmí považováni za nevzdělatelné. Beran byl však jiného mínění a trpělivě s nimi pracoval. Výsledek se brzy dostavil – na dívkách byl zřetelný takový duševní pokrok, že se o něm dozvěděla široká veřejnost a útlek začala podporovat řada vlivných mecenášů.** Beranův pedagogický talent a jeho schopnost citlivé práce s mladými neunikl ani jeho představeným a počátkem třicátých let byl povolán do funkce rektora pražského arcibiskupského semináře.“ Jen houšť, jak moc potřebujeme tyto osobnosti dnes!!

-zd-

22. 4.	Ne	4. neděle velikonoční (neděle Dobrého pastýře) Sk 4,8–12, Žl 118, I Jan 3,1–2, Jan 10,11–18
23. 4.	Po	Svátek sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka Sk 13,46–49 (Kol 1,24–29; 2,4–8), Žl 96, Jan 10,11–16
24. 4.	Út	sv. Jiří, mučedník Sk 11,19–26, Žl 87, Jan 10,22–30
25. 4.	St	Svátek sv. Marka, evangelisty I Petr 5,5b–14, Žl 89, Mk 16,15–20
26. 4.	Čt	sv. Richarius, poustevník Sk 13,13–25, Žl 89, Jan 13,16–20
27. 4.	Pá	sv. Zita Sk 13,26–33, Žl 2, Jan 14,1–6
28. 4.	So	sv. Petr Chanel, kněz a mučedník Sk 13,44–52, Žl 98, Jan 14,7–14

29. 4.	Ne	5. neděle velikonoční Sk 9,26–31, Žl 22, I Jan 3,18–24, Jan 15,1–8
30. 4.	Po	sv. Pius V., papež; sv. Zikmund, mučedník Sk 14,5–18, Žl 115, Jan 14,21–26
1. 5.	Út	sv. Josef, Dělník Gn 1,26–2,3 (Kol 3,14–15.17.23–24), Žl 90, Mt 13,54–58
2. 5.	St	Památka sv. Atanáše, biskupa a učitele církve Sk 15,1–6, Žl 122, Jan 15,1–8
3. 5.	Čt	Svátek sv. Filipa a Jakuba, apoštolů I Kor 15,1–8, Žl 19, Jan 14,6–14
4. 5.	Pá	sv. Florián, mučedník Sk 15,22–31, Žl 57, Jan 15,12–17
5. 5.	So	sv. Gothard, opat a biskup OSB Sk 16,1–10, Žl 100, Jan 15,18–21

MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., Mgr. Andrej Kutarňa, fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.j. arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.